

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

***SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2005***

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

Zdravé životné podmienky a pracovné podmienky sa utvárajú a zabezpečujú starostlivosťou o ovzdušie, vodu, pôdu a ostatné zložky životného prostredia...

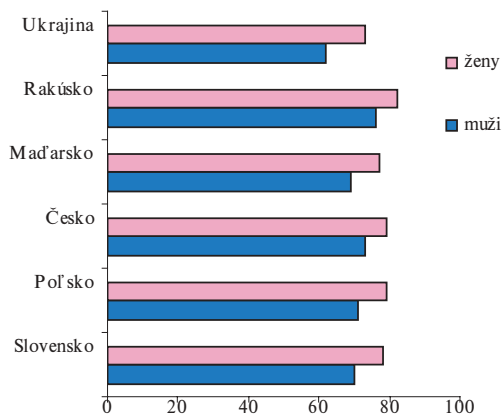
§ 13a zákona NR SR č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov

● ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA

Stredná dĺžka života pri narodení

Stredná dĺžka života pri narodení (nádej na dožitie) dosiahla v roku 2005 u mužov hodnotu 70,1. U žien má hodnota ukazovateľa stúpajúci trend a v roku 2005 predstavovala 77,9 roka. Priemerný vek žijúcich obyvateľov SR sa oproti roku 2004 zvýšil a dosiahol u mužov 35,8 a u žien 39,0 rokov, napriek tomu je približne o 3 roky nižší ako priemerný vek populácie EÚ.

Graf 220. Porovnanie strednej dĺžky života pri narodení vo vybraných štátoch (2005)

Zdroj: WHO

Chorobnosť a úmrtnosť

V roku 2005 zomrelo v SR 28 151 mužov a 25 324 žien, čo predstavuje nárast úmrtí u mužov o 847 a u žien o 776 prípadov oproti roku 2004.

Najvyššia úmrtnosť obyvateľstva u mužov aj u žien je dlhodobo na **choroby obehovej sústavy**, keď v roku 2005 zomrelo na túto príčinu 29 131 osôb, čo predstavuje u mužov 47,9 % a u žien 61,9 %. Najviac úmrtí pripadá na akútny infarkt

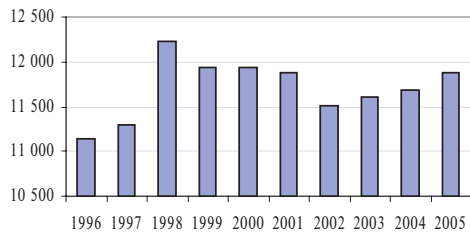
myokardu a na cievne ochorenia mozgu. Druhou najčastejšou príčinou úmrtí obyvateľstva v prípade oboch pohlaví sú naďalej **nádory** so stúpajúcou tendenciou, keď v roku 2005 zomrelo na uvedené choroby 11 874 osôb, čo predstavuje 24,7 % u mužov a 19,4 % u žien. Najčastejšími príčinami úmrtí sú nádory hrtnanu, priedušnice, priedušiek a pľúc, ako aj zhubný nádor žalúdka, hrubého čreva a konečníka. Tretie miesto u mužov patrí **úmrtiam v dôsledku poranení a otráv** (8,7 %). Tretie miesto u žien predstavujú **choroby dýchacej sústavy** (5,2 %).

Mapa 21. Počet zomretých na 1000 obyvateľov podľa okresov v roku 2005

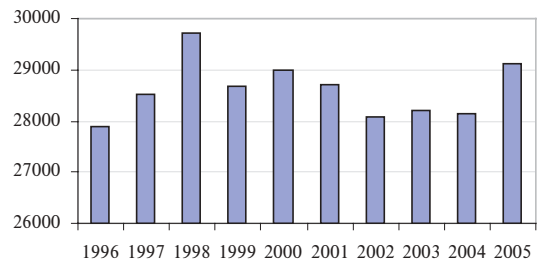
Základné faktory ovplyvňujúce úmrtnosť obyvateľov SR

Graf 221. Nádorové ochorenia

Zdroj: ŠÚ SR

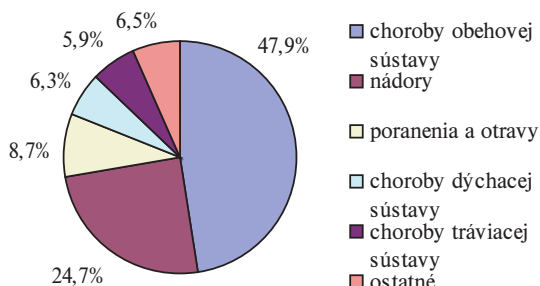
Graf 222. Choroby obehovej sústavy

Zdroj: ŠÚ SR

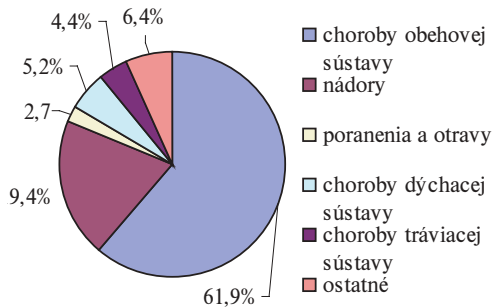
Štruktúra príčin smrti v roku 2005 (%)

Graf 223. Muži

Zdroj: ŠÚ SR

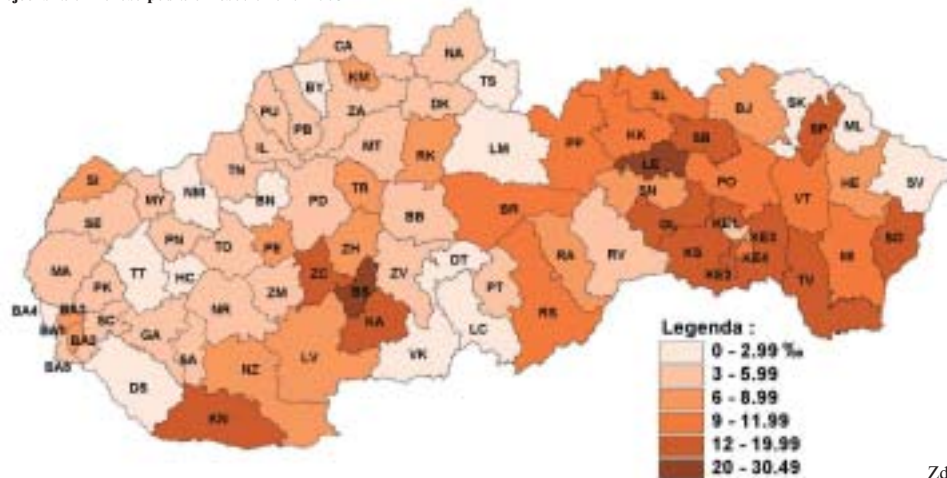
Graf 224. Ženy

Zdroj: ŠÚ SR

Negatívnym javom je mierny nárast dočenskej a novorodeneckej úmrtnosti. **Dočenská úmrtnosť** oproti minulému roku stúpila a dosiahla v roku 2005 hodnotu 7,2 promile. V prípade **novorodeneckej úmrtnosti** bol zaznamenaný nárast z 3,9 promile v roku 2004 na 4,1 promile v roku 2005.

Mapa 22. Dočenská úmrtnosť podľa okresov v roku 2005

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 168. Zdravie obyvateľstva - vybrané ukazovatele

Ukazovateľ	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Stredná dĺžka života pri narodení										
• Muži	68,8	68,9	68,6	68,95	69,15	69,51	69,77	69,76	70,29	70,1
• Ženy	76,6	76,7	76,8	77,03	77,23	77,54	77,57	77,62	77,82	77,9
Živonarodení/1 000 obyvateľov	11,2	11,0	10,7	10,4	10,2	9,5	9,5	9,6	10,0	10,1
Zomretých do 1 roka/1 000 živonarodených	10,2	8,7	8,8	8,3	8,6	6,2	7,6	7,8	6,8	7,2
Novorodenecká úmrtnosť	6,9	5,4	5,4	5,1	5,4	4,1	4,7	4,5	3,9	4,1
Počet zomretých	51 236	52 124	53 156	52 402	52 724	51 980	51 532	52 230	51 852	53 475
Zomretí na 1 000 obyvateľov	9,5	9,7	9,9	9,7	9,9	9,7	9,6	9,7	9,6	9,9

Zdroj: ŠÚ SR

Významným strategickým dokumentom pripravovaným v roku 2005 je aktualizovaný **Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP III - National Environmental and Health Action Plan of the Slovak Republic III)**, ktorého základným cieľom je minimalizovať riziká vyplývajúce zo životného prostredia a udržať prostredie v takom stave, aby nepoškodzovalo zdravie ľudí vrátane detí, ale umožnilo jeho pozitívny vývoj. Obsahom akčného plánu je okrem demografických údajov relevantných k zdraviu a životnému prostrediu, zhodnotenie realizácie NEHAP II v SR, implementovanie Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie detí v Európe, zadanie princípov a cieľov, jeho inštitucionálne zabezpečenie, predovšetkým rozpracovanie prioritných oblastí životného prostredia a zdravia. Navrhnutých je 43 opatrení a ich realizácia sa predpokladá počas rokov 2006 - 2010. NEHAP III obsahuje nasledovné hlavné okruhy:

1. Akčný plán pre životné prostredie a zdravie detí - 4 regionálne prioritné ciele
2. Ľudský biomonitring
3. Informačný systém životného prostredia a zdravia
4. Klimatické zmeny a zdravie.

Schválenie Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP III) sa predpokladá začiatkom roku 2006.